

Recomandare privind decarbonizarea crescătoriilor de pești cu înotătoare

AAC 2023-5

Iunie 2023

Consiliul consultativ pentru acvacultură (*Aquaculture Advisory Council – AAC*) își exprimă recunoștința pentru sprijinul financiar oferit de UE

Index

Index 2

Context 3

Justificare..... 4

Recomandări 5

Context

Schimbările climatice și consecințele acestora reprezintă o amenințare gravă la adresa civilizației globale și a mediului înconjurător, cu un potențial impact socioeconomic și geopolitic profund. Pentru a face față acestor provocări, Pactul verde european vizează transformarea UE într-o economie modernă, eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor și competitivă. Pentru a atinge acest obiectiv, este necesar să se ajungă la zero emisii nete de gaze cu efect de seră și să se decupleze creșterea economică de utilizarea resurselor, fără a lăsa în urmă nicio persoană sau niciun loc.

În urma adoptării de către Comisia Europeană, în 2021, a Strategiei UE de adaptare la schimbările climatice¹, Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene au adoptat Legea europeană a climei,² care stabilește un cadru pentru reducerea treptată și ireversibilă a emisiilor antropice de gaze cu efect de seră și pentru sporirea absorbției de către absorbanți. Acest regulament introduce în legislație obiectivele de reducere a emisiilor nete de gaze cu efect de seră cu cel puțin 55% față de nivelurile din 1990 până în 2030 și de realizare a unei Uniuni Europene neutre din punct de vedere climatic până în 2050.

Cu toate acestea, schimbările climatice nu sunt singura amenințare cauzată de om la adresa mediului natural. Principalul motiv subiacent pentru degradarea ecosistemelor este suprapopularea umană. Populația globală s-a cvintuplat în ultimii 100 de ani, depășind recent 8 miliarde de locuitori, și nu se așteaptă să se stabilizeze înainte de 2100, când se estimează că va ajunge la 11 miliarde. Acest lucru face ca disponibilitatea terenurilor arabile, accesibilitatea la apă dulce, poluarea, eutrofizarea apei și pierderea habitatelor naturale să fie probleme-cheie care trebuie abordate alături de schimbările climatice. Toate aceste impacturi sunt în mod clar interconectate, necesitând astfel o abordare holistică care să ia în considerare și scenariile sociopolitice.

Agricultura (incluzând nu numai culturile, ci și creșterea animalelor și acvacultura), silvicultura și alte utilizări ale terenurilor sunt responsabile pentru 22% din emisiile de gaze cu efect de seră la nivel mondial. Acvacultura europeană a peștilor cu înotătoare este responsabilă pentru o cotă mică din aceste emisii. Cu toate acestea, trebuie, de asemenea, să se angajeze să își reducă semnificativ impactul climatic până în 2030 pentru a deveni neutră din punct de vedere climatic până în 2050.

Oferirea de recomandări cu privire la schimbările climatice este inclusă în programul de lucru al Consiliului consultativ pentru acvacultură (AAC). În 2022, AAC a elaborat un raport privind

¹ Strategia de adaptare a UE: https://climate.ec.europa.eu/eu-action/adaptation-climate-change/eu-adaptation-strategy_ro

² https://climate.ec.europa.eu/eu-action/european-green-deal/european-climate-law_en#:~:text=The%20Climate%20Law%20includes%3A,of%20emission%20reductions%20and%20removals

adaptarea la schimbările climatice și atenuarea acestora,³ iar în 2023, a prezentat recomandări pentru decarbonizarea energiei pe navele de acvacultură.⁴ Acest al treilea set de recomandări se referă la decarbonizarea crescătorilor de pești cu înotătoare, cu excepția navelor de acvacultură, pentru care au fost deja furnizate recomandări. Acestea nu abordează impactul hranei destinate peștilor de crescătorie, care ar trebui să facă obiectul unui set separat de recomandări datorită caracteristicilor sale specifice, și nici amprenta de carbon a distribuției peștilor de crescătorie către consumatori.

AAC subliniază necesitatea unui instrument comun al UE de evaluare a ciclului de viață (ECV) pentru cuantificarea emisiilor de carbon la nivelul fermei, care să permită evaluarea comparativă și să faciliteze măsurarea îmbunătățirilor. Instrumentul ar trebui să se bazeze pe metoda amprentei de mediu a produselor (AMP).

Justificare

Peștii cu înotătoare sunt foarte hrănitori datorită conținutului ridicat de proteine, acizi grași omega-3, minerale și vitamine. Datorită beneficiilor dovedite pentru sănătate, consumul lor este foarte recomandat de medici și de autoritățile alimentare. În plus, sunt esențiali pentru patrimoniul gastronomic și cultural din întreaga Europă.

În 2021, cheltuielile gospodăriilor pentru produsele pescărești și de acvacultură în UE-27 au crescut cu 7% față de 2020. Potrivit estimărilor Euromonitor, a crescut și consumul în afara casei.⁵

Piscicultura din UE era așteptată să compenseze declinul pescuitului de captură și creșterea deficitului comercial internațional al UE în ceea ce privește produsele pescărești și de acvacultură, însă aceasta nu a crescut aproape deloc din 2000. S-au depus eforturi pentru a dezvolta un cadru juridic care să favorizeze creșterea sectorului acvaculturii din UE. Principalele documente elaborate sunt *Orientările strategice* ale Comisiei Europene *pentru o acvacultură sustenabilă și competitivă în UE* pentru perioada 2021-2030,⁶ *Rezoluția* Parlamentului European *referitoare la realizarea unei acvaculturi sustenabile și competitive în UE: calea de urmat (2021/2189(INI))*,⁷ precum și *Concluziile Consiliului privind noile orientări strategice ale UE în domeniul acvaculturii*.⁸

Acvacultura din UE este foarte diversă în ceea ce privește speciile crescute și metodele de producție. Mai mult de 50% din producția UE constă în specii de pești cu înotătoare de apă

³ *European Aquaculture: Climate Change Adaptation and Mitigation (Acvacultura europeană: Adaptarea la schimbările climatice și atenuarea acestora)*: https://aac-europe.org/wp-content/uploads/2022/10/AAC_Climate_Change_Report_26-10-22_final_v2.pdf

⁴ *Recomandări privind decarbonizarea energiei pe navele de acvacultură*: https://aac-europe.org/wp-content/uploads/2023/03/AAC_Recommendation_Decarbonisation_of_Aquaculture_2023_03.pdf

⁵ EUMOFA. *Piața de pește din UE, ediția 2022*: https://eumofa.eu/documents/20178/521182/EFM2022_EN.pdf/5dbc9b7d-b87c-a897-5a3f-723b369fab08?t=1669739251587

⁶ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/ip_21_1554

⁷ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0334_RO.html

⁸ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11496-2022-INIT/ro/pdf>

dulce și de apă de mare. Acvacultura peștilor cu înotătoare se desfășoară în instalații care constau în țarcuri marine, iazuri, canale de tip raceway și rezervoare (inclusiv sisteme de acvacultură cu recirculare și sisteme deschise cu flux).

Sectorul acvaculturii de pești cu înotătoare în UE este compus în principal din microîntreprinderi și întreprinderi mici, deși există și întreprinderi mijlocii. Acest lucru ar trebui luat în considerare atunci când se elaborează politici care vizează decarbonizarea crescătorilor, precum și necesitatea de a angaja astfel de eforturi, rămânând în același timp competitive din punct de vedere economic. De asemenea, modificările cadrului legislativ ar trebui să ofere operatorilor și investitorilor predictibilitate și să asigure rentabilitatea investițiilor.

Acest set de recomandări ale AAC adresate Comisiei Europene și statelor membre ar trebui să fie însoțit de eforturi din partea sectorului acvaculturii de pești cu înotătoare pentru a îmbunătăți eficiența utilizării energiei în instalațiile de producție și pentru a face tranziția către surse de energie regenerabile și cu emisii reduse de carbon, în principal prin intermediul furnizorilor de energie electrică sau, dacă este sustenabil, la fața locului. Acest lucru ar putea fi realizat împreună cu integrarea unor tehnologii inteligente inovatoare și a unor sisteme de control pentru a optimiza eficiența utilizării energiei, profitând de avantajul tehnologic al furnizorilor europeni de tehnologie pentru sectorul acvaculturii.

Autoritățile de la nivel european, național și regional ar trebui să țină seama de faptul că capacitatea de schimbare necesară pentru decarbonizarea sectorului creșterii peștilor cu înotătoare este direct legată de condițiile economice ale acestuia, care s-au deteriorat din cauza crizei determinate de COVID-19, de invazia Rusiei în Ucraina și de inflație. În plus, decarbonizarea nu este singura schimbare pe care sectorul trebuie să o întreprindă în prezent. Eforturile cumulative necesare pentru adaptarea la modificările cadrului legislativ în contextul Pactului verde complică existența microproducătorilor și a micilor producători primari, în special când vine vorba de aspectele legate de mediu și de refacerea naturii.

Consumatorii pot juca un rol important în impulsivarea forțelor pieței către o producție alimentară cu emisii reduse de carbon. Prin urmare, este esențial să se depună eforturi pentru a se asigura că consumatorii sunt informați cu privire la amprenta totală de carbon a diferitelor opțiuni alimentare.

Recomandări

AAC recomandă Comisiei Europene și statelor membre să ia următoarele măsuri pentru decarbonizarea instalațiilor de acvacultură a peștilor cu înotătoare:

- a) Crearea unor mecanisme la nivelul UE pentru a reduce costul energiei electrice din surse regenerabile și cu emisii reduse de carbon, precum și volatilitatea prețurilor acestora.

- b) Finanțarea cercetării și a tehnologiei pentru a răspunde cerințelor specifice de tranziție energetică ale fermelor de acvacultură a peștilor cu înotătoare, inclusiv îmbunătățiri ale eficienței și sisteme noi.
- c) Evaluarea și comunicarea către părțile interesate din domeniul acvaculturii cu privire la modul în care eforturile de decarbonizare în sectorul creșterii peștilor cu înotătoare pot fi legate de alte obiective europene generale, cum ar fi securitatea alimentară, creșterea producției de acvacultură ecologică și refacerea naturii.
- d) Comisia Europeană (DG MARE) ar trebui să utilizeze mecanismul de asistență pentru acvacultură pentru a identifica și a împărtăși experiențele pozitive în materie de investiții în eficiență energetică și de utilizare a energiei din surse regenerabile și cu emisii reduse de carbon în acvacultura peștilor cu înotătoare în toate statele membre, inclusiv indicatori de referință și monitorizarea performanței pentru a facilita și a încuraja progresele.
- e) Ar trebui să li se solicite statelor membre să ia în considerare decarbonizarea în planificarea spațială a crescătoriilor de pești cu înotătoare, în special în ceea ce privește distanța dintre amplasamentele puse la dispoziția fermelor marine din larg și porturile în care acestea funcționează.
- f) Ar trebui să se încurajeze consumatorii și să li se permită să facă alegeri responsabile prin achiziționarea de produse de acvacultură de pești cu înotătoare cu amprente de carbon mai mici.
- g) Statele membre ar trebui să ofere crescătorilor din acvacultură un sprijin financiar maxim prin intermediul Fondului european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură (FEAMPA) pentru a promova decarbonizarea crescătoriilor de pești cu înotătoare, atât prin achiziționarea de echipamente cu o balanță neutră a emisiilor de carbon, cât și prin decarbonizarea sistemelor deja funcționale.
- h) AAC îndeamnă Comisia să identifice indicatori de mediu și obiective voluntare pentru performanțele de mediu, inclusiv o metodă de referință pentru determinarea amprentei de carbon și a impactului de mediu al producției de acvacultură, astfel cum se prevede în orientările strategice pentru o acvacultură mai sustenabilă și mai competitivă în UE pentru perioada 2021-2027.

Aquaculture Advisory Council (AAC)

Rue Montoyer 31, 1000 Bruxelles, Belgium

Tel.: +32 (0) 2 720 00 73

E-mail: secretariat@aac-europe.org

Twitter: @aac_europe

www.aac-europe.org